

El Gironès

ANY I

NUM. 23

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDENCIA, 16. — Ent.

Dissapte 24 de Juny de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10 "

CAMPANYA CIUTADANA

PRO DEVESA

Per inaugural d' aquestes ratlles posem un títol que potser sorprendrà a molts, però que alhora respón a un sentit veritablement ajustat. «Campanya ciutadana» com si diguessim propulsió de coses de Girona, d' aspectes gironins, amarada de devoció per la Ciutat dels nostres amors, a base d' un principi de dignificació col·lectiva, de foment de les característiques que'ns donen un caient únic de ciutadania.

Y quina cosa millor a Girona que la Devesa? Amb tota la seva grandiosa majestat, de primaverals exuberancies, d' esplendencies lluminoses a plè sol, de visions maravolloses de posta, d' ombres refrigerants a l' hora de calor.

Y quina cosa més gironina que la Devesa? La Devesa que amb la Seu augusta i el cloquer de S. Feliu, han portat als quatre vents l' encant d' una ciutadania tan encisadora com extraordinaria!

Y paradògicament alhora, quina cosa tan mancada d' ambient gironí com la Devesa?

Devant l' oblid que tenim d' ella, el nostre bon nom en sent un retret, i els que's vanten d' amor a la ciutat nadiua al contemplar aquell oblid, a la força han de sentir com a la faç munta tota una foguerada de vergonya.

Girona té contret un deute amb la Devesa, si es que Girona vol fer-se mereixedora de la seva possessió; i Girona ha de pagar aquest deute.

Per la Devesa, que's com si diguessim per Girona, nosaltres en l' humilitat de l' insignificancia, arborats d' aquell delicadíssim efluvi de gironitat, que dolçament cova en nostre cor i en nostre intel·ligencia, anem a llençar al vent unes paraules, esperant que l' alé puríssim que brollarà dels nostres esperits de gironins veritat, les recullirà en unes ales de plata i deixondrà a tots els ciutadans que sentiràn remoure la pregonesa del seu anhel i voldrà contribuir a una obra de millora ciutadana, a la campanya «Prò Devesa».

Avui que'l sentit modern d' urbanització de les grans ciutats, prescriu la necessitat d' espais lliures, plens de sol i d' aire sà, voltats d' arbres i ornamentats amb l' alegria de les flors, abandonar la Devesa a la seva propia sort, es un veritable crim de bon gust i de ciutadania.

No hi hà parc millor, ni espai lliure més apropiat que la Devesa; no hi hà cap altre població a Catalunya que tingui passeigs tan amples i magnífics, arbredes tan frondoses.

Al hivern tebiejat l' ambient per un sol plè de bondats; al istiu salvat de les seves furors per una verdor incomparable, sempre es la Devesa lloc de comoditats, solaç pel còs i per l' esperit.

Y nosaltres per rutina, per ignorancia, preferim les estretors d' unes voltès infectes, i d' una Rambla abominable, baix el punt de vista de passejants!

Quina aberració! Quina manca de sentit comú!

Ja ben decidits en el nostre propòsit, anem a obrir una ENQUESTA, amb l' intent de que participin i col·laborin en nostra campanya el major nombre possible de giro nins.

Les condicions de l' ENQUESTA queden establertes en altre lloc de «EL GIRONÈS».

Esperem dels sentiments patriòtics dels bons gironins que respondrà a les nostres demandes donant la seva opinió en lo que respecte a crear una corrent ciutadana «prò Devesa» i a fer que sigui un lloc d' esbarjo per exelencia, de la manera que correspón a la seva bellesa incomparable, a fi de correspondre alhora al deute de gratitud. Y de bon gust de que es acreedora, per l' atractiu i la modernitat que tots volem ostentí el nom gloriós de Girona, l' enamorada nostra, la nostra Ciutat nadiua.

J. de C. i A.

FANTASMAGORÍES

O PERFIDIES

En nom d' una inconsútil *Unidat d' Espanya*, i de tot un seguit lamentable de vells tòpics de frases estereotipades, de rancis espanyolismes, han repicat les arcàiques campanes, les rogalloses campanes d' altres temps, que al pàs de Catalunya retreien el separatisme dels catalans, jent que esdevingués apotegma aquest retret cada cop que s' iniciava un moviment catalanista.

Ara han tingut una nova recrudescencia els dicteris que sortien de les carcasses de la política espanyolera, amb motiu del plantejament del problema nacionalista al Parlament, per boca dels homes de la «Lliga» primer i amb la cooperació i benaplàcit de tots els bons catalans després.

Son les eternes fantasmagories del ilusos per una part; son les eternes perfidies del homes malevols per l' altre.

La lluminositat del principis nacionalistes es tant poderosa que no la poden resistir els nostres adversaris plens de la ronya concupiscent, d' un *modus vivendi* o de la simplesa insulsa d' unes ments en plena atrofia, en regressió constant.

Ademés resulta un fet meridià que les orientacions nacionalistes i la labor actuada pels polítics catalanistes, ha sigut sempre mal interpretada, perque ha sigut mal compresa, barrejant-s' hi l' interès dels enemics de Catalunya d' enfosquir-les, a' exegerar-les.

En tot han vist enemistats per Espanya; quan la llei de jurisdiccions anavam contra l' exèrcit; quan les millores econòmiques volíem arruinar les regions interiors; quan la defensa del Notariat erem absorbents; quan la defensa de la llengua malparlavem del castellà; quan la Mancomunitat erem exclusivistes; sempre hem sigut d' un egoisme exacerbant, sempre—ara més que mai—som anti-espanyols i separatistes.

Oh los catalanes! Horror! Tapem-nos les orelles per no sentir els penjaments que'ns han dedica i ens dediquen; esborrem de la memoria insuïts i grolleries, escarnis i befes i menyspreus.

Tota la seva política ha sigut d' ofensa a Catalunya i a les seves coses, d' enemiga a tot lo nostre, d' odi, d' ingratitude. ¿En canvi quines concessions se'ns han fet? Ni una sola.

Mil voltes hem demanat i ens han dit que no, i s' han complascut en molestar-nos; i si algú cop han fet veure que'ns donaven, malgrat no ser un favor sinó una justicia (i la justicia no s' ha d' agrair mai) ens ho han retret com una benevolencia, i ens han escamotejat lo que han pogut.

Quin concepte té la gen. de Madrid dels drets d' un poble? Qui constitueix l' Espanya el poble o ells?

Raó més que sobrada tindria Catalunya per a ser franca, llealment, lògicament separatista, per obra i gracia del desgovern de l' Espanya que usdefrueta el Poder; i malgrat aixó, malgrat tota una historia de calamitats, Catalunya si ha demanat ho ha fet per tota Espanya, i per boca dels homes de la «Lliga» ha cri-

dat a desvetllar-se a les altres regions.

Per boca dels homes de la «Lliga» ha proclamat les exelencies d' una Espanya nova lliure d' artificialismes, i cimentada amb les bases més sòlides del Regionalisme, que dona vida real a les terres mortes i miserables. Per boca dels homes de la «Lliga» han sortit solucions a tots els problemes del Estat i sempre han anat amaraes de bona fé, d' amor an aquella concepció de l' Espanya Gran, arribant a proclamar l' ideal d' una Iberia triomfant.

I quin dret tenen totes les patums de la política centralista a dir-nos anti-espanyols i separatistes? No veuen per ventura que l' anti-espanyolisme està en ells, que tenint en ses mans la sort d' Espanya deixen que's mori; la maten?

Els podran desitjar amb càlida oratoria que l' Espanya sigui independent, però talment fan tots els possibles perque no passi mai de ser una *Colonia*. Què criden doncs, contra nosaltres?

Han sigut sempre uns *farsants*; i ho seràn sempre.

Ara darrerament han esbalotat com esperitats, en plena inconsciencia i amb gran maldat llencen noves acusacions de *separatisme*.

Aquest tòpic es per ells com una deia persecutoria, com un fatalisme, com una insania, com una follia.

I la seva mania s' ha fet encomandica i ha frapat en esperits catalans ilusos o perfids.

Aixís a Girona ha comensat ja a esgrimir-se com arma política contra nosaltres els regionalistes, i encara que velada, que cobardament unes vegades, amb desaprençió inaudita en altres, s' ha fet aquesta imputació; el fins que's proposen són en vista a una propra campanya electoral.

No s' encarrassin ni jaumins, ni republicans aquesta arma no 'ls hi valdrà, es una arma rovellada i en les seves mans inofensible.

Si bé l' il·licitut del medi es en ells patrimoni i tenen al sofisme i al engany per companyia i per norma, ara ja tenim d' ells més experiencia, i sabem com se desfan l' insidia i les males arts.

La política es una porta en que molts s' hi agafen els dits.

COMENTARI

LA SETMANA PARLAMENTARIA

A les Corts d' Espanya sols hi hà candent un problema; es el problema català. A les Corts d' Espanya sols se sent una veu; la veu de Catalunya. A les Corts d' Espanya sols hi batega un esperit; l' esperit de la Patria Catalana.

Es la realitat que s' imposa sobre la ficció; es el contacte de la vida, de l' entranya mateixa de la terra que té ansies de maternitat després de la llaurada.

Parla Catalunya i a Madrid tothom se inquieta; es que a Madrid, es que sobre les ertes terres, les irredemptes terres d' esperit castellà, la veu de Catalunya es una cosa inusitada, es la veu que pro-

Campanya ciutadana «PRÓ DEVESA»

SOBRE L' ENQUESTA

L' enquesta que proposem versarà sobre dos punts a escatir:

1.º Conveniencia i necessitat de formar una corrent d' opinió ciutadana favorable a la Devesa.

2.º Mitjans adequats per a fer de la Devesa un lloc de esbarjo per exelencia.

Tots els que vulguin contestar aquesta enquesta, ho faràn per escrit, baix firma.

Els plecs deuràn dirigir-se al Director de «EL GIRONÈS».

El plaç finirà el dia 9 del prop-vent Juliol.

Les contestes a l' enquesta seràn publicades en «EL GIRONÈS» per rigurós ordre cronològic o de rebuda.

Lo que de l' enquesta resulti serà objecte d' ulteriors gestions, que podrien portar a terme una comissió d' acord amb les diverses entitats gironines que ho desitgin.

GRAN FÀBRICA
d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de
JAUME REGÁS
Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIA
de **RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 — Interurbà, 53

Comprém i veném, a l' acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33. - GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d' Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unie despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er. - Girona
Telefon interurbà n.º 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS
I COTXES DE LLOGUER

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telèfon 221 Telèfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus

MANUEL PUJADAS
ANTIGUA (BONET)

TEMPORADA D' ISTIU

GRANS NOVITATS
en tots els articles en que s' dedica la casa

Immens surtit en Camises
Especialitat en els encàrrecs

SABÓNS

Barangé

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA

Alfred Ferrer

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims
Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de París 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb rental per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdaguer.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de
R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barbu

Servei esmerat

i antisèptic.

Abonaments

especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciudadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

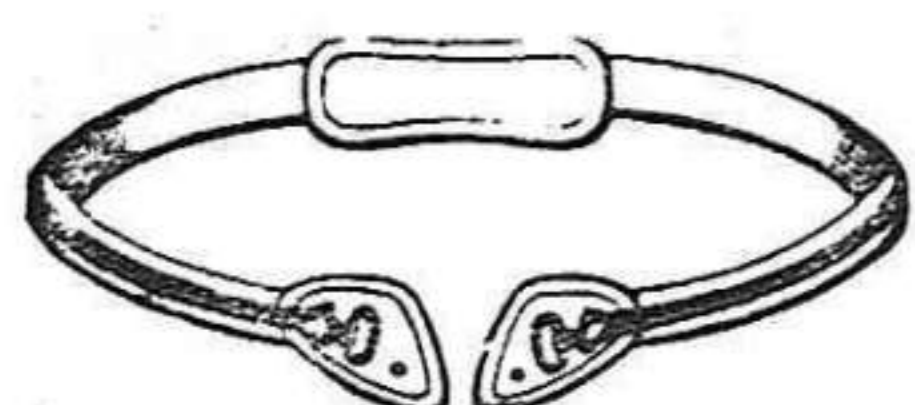
GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del còs humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes.
A fòra	2'00 "
Numero solt	0'10 "